

A Kúria

mint felülvizsgálati bíróság

végzése

Az ügy száma: Gfv.VI.30.098/2025/6.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Tibold Ágnes előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

Dr. Farkas Antónia bíró

Dr. Madarász Anna bíró

A felperes: Magyar Államkincstár (cím1)

A felperes képviselője: Pozderka és Társai Ügyvédi Iroda (cím2; ügyintéző: dr. Pozderka Gábor ügyvéd)

Az alperes: cég1 (cím3)

Az alperes képviselője: Dr. Zöld Katalin ügyvéd (cím4)

A per tárgya: kezesi felelősség érvényesítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla, 14.Gf.40.363/2022/9. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék, 31.G.42.141/2021/27. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

Megállapítja, hogy a felperesnek 3.440.633 (hárommillió-négyszáznegyvenezer-hatszázharminchárom) forint, az alperesnek 6.940.633 (hatmillió-kilencszáznegyvenezer-hatszázharminchárom) forint felülvizsgálati eljárási költsége merült fel.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A perben nem álló kedvezményezett 2016-ban két támogatási kérelmet nyújtott be a Mezőgazdasági termékek értéknövelése és erőforrás-hatékonyságának elősegítése a feldolgozásban című felhívásra. A Vidékfejlesztési Program Irányító Hatósága mint támogató a kérelmeket támogatásra alkalmasnak minősítette és a támogatói okiratokat kibocsátotta. A támogatás tárgya a projekt elszámolható költségeinek az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési alapból (a továbbiakban: EMVA) és a hazai központi költségvetési előirányzatból vissza nem térítendő támogatás formájában történő finanszírozása volt.

[2] A kedvezményezett 2018. november 23-án támogatási előleg kifizetésére vonatkozó kérelmeket nyújtott be, amelyekhez csatolta az alperes kezességvállaló nyilatkozatait, majd azok lejáratát megelőzően benyújtotta a felpereshez az alperes 2020. szeptember 14-én kelt kezességvállalási nyilatkozatait is.

[3] A kezességvállaló nyilatkozatok 2. pontja értelmében a kötelezettség típusa a beruházási támogatásokhoz kapcsolódó előleg visszafizetési kezesség; 3. pontja szerint a kezesség a kedvezményezett 2020. október 31. és 2021. október 30. között keletkezett 73.436.783 forint, illetve 248.395.178 forint összegű kötelezettségére érvényes. A 4. pont

alapján az alperes feltétel nélkül kötelezettséget vállalt arra, hogy a felperes mint jogosult által szabályszerűen aláírt első írásbeli felszólításra – az alapjogviszony vizsgálata nélkül – a kézhezvételtől számított tizenöt banki munkanapon belül a felperes fizetési felszólításban rögzített számlájára megfizeti a felperes által megjelölt, maximálisan a 3. pontban megjelölt összeget, amennyiben a felperes az írásbeli felszólításban nyilatkozik arról, hogy az alapjogviszony kötelezettje nem teljesítette a fizetési vagy egyéb, a pályázati dokumentációban előírt kötelezettségét.

[4] A felperes az alperes kezességi nyilatkozatainak birtokában a kedvezményezett előleg igénylését 2018. december 12-én jóváhagyta és a kért előlegeket a kedvezményezett részére folyósította.

[5] A felperes utóbb mindkét támogatási kérelem tekintetében 2021. július 23-án szabálytalanságot állapított meg, annak jogkövetkezményeként a támogatói okiratokat visszavonta és megállapította az addig kifizetett támogatási összegekre vonatkozóan a kedvezményezett visszafizetési kötelezettségét. A visszafizetési kötelezettségnek a kedvezményezett, valamint a kezességvállalási nyilatkozatok alapján a fizetési felszólításnak az alperes nem tett eleget.

[6] A kedvezményezett ellen 2020. október 13-án indult felszámolási eljárásban a felperes a kedvezményezettel szembeni visszafizetésre vonatkozó követelését hitelezői igényként nem jelentette be.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[7] A felperes módosított keresetében 321.831.961 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest, elsődlegesen a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 83. § (1) bekezdés d) pontjában foglalt garanciaszervezet által vállalt sui generis kezességből eredő igény, másodlagosan a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:431. § (1) bekezdése szerinti garanciavállalásból eredő igény, míg harmadlagosan a Ptk. 6:416. § (1) bekezdése szerinti kezességből eredő igény címén.

[8] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Többek között arra hivatkozott, hogy az egyoldalú nyilatkozata nem keletkeztetett kezességi jogviszonyt a peres felek között, kezességi szerződés pedig nem jött létre érvényesen a Ptk. alakiságra vonatkozó előírásainak megsértése miatt [Ptk. 416. § (1) és (3) bekezdés]. A másodlagos jogalap körében vitatta, hogy az általa nyújtott biztosíték garanciának minősülne, mivel a tevékenységi engedélye nem terjedt ki garanciavállalásra, továbbá a Korm. rendelet 1. mellékletét képező egységes működési kézikönyv 82. és 83.1. a) pontja értelmében csak hitelintézet vállalhatott garanciát; az alperes mint pénzügyi vállalkozás garanciavállalását az irányító hatóság el sem fogadhatta biztosítékként. A harmadlagos jogalap körében a kezességi szerződések érvénytelenségét állította tekintettel arra, hogy a felperes alperesi kezességvállalásokat elfogadó írásbeli

nyilatkozata hiányzik.

[9] Az alperes arra is hivatkozott, hogy a felperes elmulasztotta az igényét bejelenteni a kedvezményezett felszámolási eljárásában, ezért a kedvezményezett – és emiatt a kezessel szemben is – jogvesztés folytán megszűnt az igényérvényesítési lehetősége. Kifejtette továbbá, hogy a perbeli biztosíték érvényesítésének jogszabályi akadályát képezte az egyes fejlesztéspolitikai tárgyú kormányrendeletek egyes rendelkezéseinek veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról szóló 551/2020. (XII. 2.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Veszélyhelyzeti Korm. rendelet) 17. §-a, amely szerint az EMVA-ból származó forrás esetén a kifizető ügynökség a követelések adók módjára történő behajtását nem kezdeményezheti és a biztosítékot sem érvényesítheti.

Az első- és másodfokú ítélet

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította

[11] Az elsődleges keresetet azzal az indokolással tekintette alaptalannak, hogy a Korm. rendelet nem tartalmaz olyan egyértelmű rendelkezést, amely szerint a kezességvállaló egyoldalú nyilatkozatból kötelelem keletkezik, e vonatkozásban ezért a Ptk. szabályait kell figyelembe venni. Aszerint a kezesség létrejöttéhez írásbeli szerződés szükséges, jelen esetben pedig az alperes egyoldalú jognyilatkozatban vállalt kezességet. A Ptk. 6:94. §-a értelmében az alakiság megsértésével kötött szerződés semmis.

[12] A másodlagos kereseti kérelemmel kapcsolatban kifejtette, hogy bár az alperesi jognyilatkozat – tartalma alapján – megfelel a garanciavállalás jogszabályi kritériumainak (Ptk. 6:431. §), de nem lehet eltekinteni attól, hogy ugyan a Korm. rendelet a kezességet és a garanciavállalást azonos tartalommal szabályozza, azonban a kibocsátó személye tekintetében különbséget tesz: garanciát csak hitelintézet vállalhat. Az egységes működési kézikönyv 83.1. a) pontja szerint a pénzügyi vállalkozás által kibocsátott garancia nem is fogadható el. Az alperes nem hitelintézet, hanem pénzügyi vállalkozás, tevékenységi engedélye szerint csak kezességvállalásra jogosult, garanciavállalásra nem. Az alperesi jognyilatkozatot így kezességvállalásként kellett értékelni. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a Korm. rendelet azon elvárása, hogy a garanciaszervezet által vállalt kezesség feleljen meg a garanciavállalás tartalmi és formai követelményeinek, nem azt jelenti, hogy azt garanciavállalásként lehetne minősíteni, hanem inkább azt hivatott biztosítani, hogy ugyanolyan erős biztosítékul szolgáljon, mint egy garanciavállalás.

[13] Az elsőfokú bíróság a harmadlagos kereseti kérelmet amiatt találta megalapozatlannak, mert a Ptk. 6:416. § (3) bekezdése a kezességvállaláshoz mindkét szerződő fél nyilatkozata tekintetében írásbeli alakot rendel, az adott esetben pedig az elfogadás csak ráutaló magatartással történt meg, továbbá nem álltak fenn a Ptk. 6:94. § alkalmazásának a feltételei.

[14] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és (a másodlagos kereset alapján) kötelezte az alperest 321.831.961 forint és kamata megfizetésére.

[15] Rögzítette, a per tárgyát képező támogatási jogviszony a Ptk. 1:1. §-a szerinti polgári jogi jogviszony, amelynek kereteit közjogi szabályok teremtik meg a kötelelem alanyaira és tárgyára nézve. A Ptk. 1:2. § (2) bekezdése alapján pedig a polgári jogi viszonyokra vonatkozó jogszabályokat e törvénnyel összhangban kell értelmezni, amiből következik, hogy a Ptk. irányadó a Korm. rendelet szabályainak értelmezésénél is. Kiemelte, a perbeli esetben az alperes által tett kötelezettségvállalások jogi megítélése volt vitás, nem a jognyilatkozatok tartalma.

[16] A másodfokú bíróság az elsődleges kereset vonatkozásában – az elsőfokú ítélet helyes indokaira utalás mellett – kifejtette, abból kellett kiindulni, hogy támogatási szerződéshez kapcsolódó biztosítékként a Korm. rendelet csak olyan polgári jogi jogintézményekről rendelkezik, amelyeket a Ptk. szabályoz: jelzálogjog, kezesség és garanciavállalás. A Korm. rendelet tartalmaz szabályokat az adott biztosítékra vonatkozóan a kibocsátó, a forma, a tartalom vagy a rendelkezésre állási idő alapján, azonban ezzel nem hoz létre önálló, atipikus biztosítéki formákat. A Ptk.-ban szabályozott jogintézmények lényege, jellegadó ismérvei alapján ugyanis a Korm. rendelet szerinti, a per tárgyát képező biztosíték beazonosítható, különös tekintettel arra, hogy a szabályozás csak azt határozza meg, hogy az adott kezesség vagy garanciavállalás mely követelmények, feltételek teljesítése esetén fogadható el a támogatás visszafizetésének biztosítékeként. A felperes hivatkozott ugyan a sui generis jelleget megalapozó, „Korm. rendeletben meghatározott speciális követelményekre”, azonban nem fejtette ki, hogy melyek ezek közül azok, amelyek a Ptk. szabályaitól eltérve, önálló biztosítéki forma megállapítását teszik lehetővé. A másodfokú bíróság a fenti levezetésből és a kezességi szerződés írásbeli létrejöttének hiányából egyaránt az elsődleges és a harmadlagos kereset alaptalanságára következtetett.

[17] A másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában annyiban osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, hogy a Ptk. 6:431. § (1) bekezdése alapján az alperesi jognyilatkozat a tartalma alapján megfelel a garanciavállaló nyilatkozat jogszabályi kritériumainak [Ptk. 6:8. § (1) bekezdése]. Kifejtette, a jognyilatkozatokat elsődlegesen a tartalmuk szerint kell minősíteni. Rámutatott, a Korm. rendelet hivatkozott rendelkezései a biztosíték támogató általi elfogadásának feltételeit írták elő a biztosítékot adó személyére vonatkozóan. A garanciavállaló nyilatkozat és a garanciaszervezet által vállalt kezesség közötti, a Korm. rendelet által meghatározott, lényegében csak a kibocsátó személyére vonatkozó megkülönböztetésből nem következik, hogy az alperes jognyilatkozata ne lenne garanciavállalásként értékelhető. A garanciavállaló nyilatkozat [Korm. rendelet 83. § (1) bekezdés a) pont] és a garanciaszervezet által vállalt kezesség [Korm. rendelet 83. § (1) bekezdés d) pont] között a tartalom és a forma tekintetében nincs eltérés. Az egységes működési kézikönyv 89.2. pontja ugyanis a kezesi nyilatkozat formai és tartalmi követelményei vonatkozásában visszautal a hitelintézet által kibocsátott garanciavállaló nyilatkozat szabályozására azzal, hogy garanciavállaló nyilatkozaton kezesi nyilatkozatot, hitelintézeten pedig garanciaszervezetet kell érteni. A másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy az egységes működési kézikönyv szabályozása alapján az a nyilatkozat volt biztosítékként elfogadható, amely kifejezett, visszavonhatatlan, önálló fizetési kötelezettségvállalást tartalmazott [83.1. b)] az alapjogviszony vizsgálata nélkül [83.1. e)]. Az alperes tehát a kedvezményezett kötelezettségétől független, feltétel nélküli kötelezettséget vállalt; az

alapjogviszony vizsgálata nélkül vállalta a teljesítést a felperes fizetési felszólítására, így nyilatkozata tartalma szerint nem kezességnek, hanem a Ptk. rendelkezései alapján garanciavállalásnak minősül, függetlenül attól, hogy az alperes a közjogi normák alapján végezhetett-e ilyen tevékenységet. Az alperes garanciavállaló nyilatkozatával így a jogviszony érvényesen létrejött, amelyre alapítva a felperes megalapozottan érvényesíthet igényt.

[18] A másodfokú bíróság nem találta megalapozottnak az alperes arra alapított védekezését sem, hogy a Veszélyhelyzeti Korm. rendelet 17. §-ában foglaltak kizárják a biztosíték érvényesíthetőségét. Rámutatott, a Korm. rendelet – a 202. §-ában rögzítettek szerint – végrehajtáshoz szükséges rendelkezéseket állapít meg az Európai Parlament és a Tanács a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról és a 352/78/EGK, a 165/94/EK, a 2799/98/EK, a 814/2000/EK, az 1290/2005/EK és a 485/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 1306/2013/EU számú rendelet (a továbbiakban: KAP rendelet), valamint a Bizottság felhatalmazáson alapuló 907/2014/EU rendelet (a továbbiakban: felhatalmazáson alapuló EU rendelet) és 908/2014/EU rendelet (a továbbiakban: végrehajtási EU rendelet) vonatkozásában. E közösségi jogi normákkal ellentétes az a tagállami jogszabályi rendelkezés, amely az azokban felsorolt eseteken túl a biztosíték feloldását eredményezi. Az alperes által hivatkozott Veszélyhelyzeti Korm. rendelet 17. §-ában foglalt szabály éppen ilyen hatással jár abban az esetben, ha a hatálya alatt a garanciavállaló nyilatkozatban foglalt meghatározott időtartam lejár és a garanciavállalás megszűnik. A normakonfliktus feloldása érdekében – miután az uniós norma nem ad lehetőséget eltérő nemzeti szabályozásra – a másodfokú bíróság a kötelező és közvetlenül alkalmazandó EU rendelet alapján állapította meg, hogy az alperesi biztosíték érvényesíthetősége fennáll.

[19] A másodfokú bíróság végül kifejtette megalapozatlanul hivatkozott az alperes fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy az alapjogviszonnyal összefüggésben bekövetkezett jogvesztés akadályát képezné a garantőrrel szembeni igényérvényesítésnek. A perbeli biztosíték ugyanis az alperes garanciavállaló nyilatkozatain nyugodott, olyan kötelezettségvállaláson, amely független azoktól a kötelezettségektől, amelyekért garanciát vállalt.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[20] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását, másodlagosan a jogerős ítélet elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Állította, hogy a jogerős ítélet sérti a Ptk. 3:97. § (1) bekezdését, 6:2. § (2) bekezdését, 6:8. § (1) bekezdését, 6:95. §-át, 6:108. §-át, 6:431. § (1) bekezdését; a Korm. rendelet 1. mellékletét képező egységes működési kézikönyv 82. pontját, 83.1. a) pontját, 89.1. pontját, 89.2. pontját; a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 3. § (1) bekezdés g) pontját, 3. § (3) bekezdését és 7. § (1) bekezdését, az Alaptörvény 28. cikkét, a Veszélyhelyzeti Korm. rendelet 17. §-át, a csodeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a

továbbiakban: Cstv.) 10. § (2) bekezdés f) pontját, 37. § (3) bekezdését, valamint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 370. § (1) bekezdését.

[21] Indokolása szerint elsődlegesen azt a jogkérdést kell tisztázni, hogy az általa nyújtott biztosíték garanciavállaló nyilatkozat vagy garanciaszervezet által vállalt kezesség-e. A másodfokú bíróság nem tulajdonított kellő jelentőséget annak, hogy ki a jognyilatkozat kibocsátója. Ha a jogalkotó szándéka az lett volna, hogy bárki adhasson biztosítékot, úgy nem tett volna különbséget a garanciavállaló nyilatkozat és a garanciaszervezet által vállalt kezesség között. A Ptk. 6:8. § (1) bekezdése alapján az alperesi jognyilatkozatot nem lehetett volna garanciaként értelmezni pusztán azért, mert a jognyilatkozat szövege megfelel a garancia törvényi követelményeinek, hiszen az nem következett a tényállásból és a felek akaratából. Az általa nyújtott biztosíték nem lehet garanciavállaló nyilatkozat, hanem csak garanciaszervezet által vállalt kezesség. Egyebek mellett hangsúlyozta, mivel az egységes működési kézikönyv 89.1. pontjában meghatározott közzétett listán szerepel, így garanciaszervezetnek minősül, aki kezességet nyújthat, valamint az ügyféllel (kedvezményezett) is úgy szerződött, hogy kezességet vállal a keletkező kötelezettségért. A kezesség létrejöttéhez viszont a Ptk. rendelkezései alapján írásbeli szerződés szükséges. A másodfokú bíróság indokolása és jogi következtetése ellentétes a Ptk., a Hpt. és a Korm. rendelet szabályozásával. Az egységes működési kézikönyv 83.1. a) pontja alapján pénzügyi vállalkozás által kibocsátott garancia nem fogadható el.

[22] Az alperes a jognyilatkozat értelmezésével és a jogalkotó szándékával kapcsolatban hangsúlyozta, az, hogy a Korm. rendelet formai és tartalmi szempontból azonos módon szabályozza a két eltérő jogintézményt, nem jelenti azt, hogy figyelmen kívül lehet hagyni azok különbségét. Maga a Korm. rendelet tesz különbséget a kibocsátók között. Az alperes nem volt jogosult garanciavállalásra, a szándéka sem arra irányult. A felperes beadványaiból és a Korm. rendelet szabályozásából is az következik, hogy kezességvállalás történt. Maga a Korm. rendelet differenciál több biztosítéktípust, így a józan észnek ellentmond a másodfokú bíróság következtetése, amely összemosza a garanciavállalást és a kezességvállalást. Az alperes álláspontja szerint a másodfokú bíróság hivatkozása az uniós jogszabály kizárólag angol nyelvű változatára nem adhat alapot arra, hogy alperesi nyilatkozatot garanciavállaló nyilatkozatnak tekintse.

[23] Hivatkozott arra is, hogy a Ptk. 3:97. § (1) bekezdése alapján a hatósági engedélyhez kötött tevékenységet csak a véglegessé vált hatósági engedély alapján lehet megkezdeni. Az alperes a közzétett lista alapján garanciaszervezetnek minősül, így az általa nyújtható egyetlen biztosíték típus a kezességvállalás.

[24] A másodfokú bíróság tévesen értelmezte a Veszélyhelyzeti Korm. rendelet 17. §-át is, ugyanis a biztosíték megszűnését nem a jogszabály eredményezte, mivel nem lehetett tudni, hogy a veszélyhelyzet meddig áll fenn, így a biztosíték rendelkezésre állása alatt akár lehívhatóvá vált. Nem állapítható meg ezért annak feloldása, hanem az azért szűnt meg, mert a vállalt határidő lejárt, függetlenül attól, hogy veszélyhelyzet volt-e vagy sem. Az alperes álláspontja szerint a másodfokú bíróság e körben megsértette a Pp. 370. § (1) bekezdésben foglaltakat is, túlterjeszkedett a felülbírálati jogkörén, ugyanis sem a fellebbezési kérelem, sem az ellenkérelem nem tartalmazott hivatkozást a felhatalmazáson alapuló EU rendelet (1), (13) és (16) preambulum bekezdéseire, továbbá a 27. cikkekre, amelyekből a másodfokú bíróság levezette, hogy a biztosíték mely esetekben oldható fel.

[25] Az alperes végül előadta, miután a másodfokú bíróság tévesen minősítette az alperes kötelezettségvállalását garanciának, téves a Cstv. 37. §-ával kapcsolatos indokolása is. Mivel az alperes valójában kezességet vállalt, úgy a kedvezményezettrel szemben bekövetkezett jogvesztés kihat a járulékos kötelezettséget vállaló kezesre is.

[26] Az alperes a Gfv/10. sorszámú előkészítő iratában előadta, hogy ugyanezen peres felek között, azonos jogkérdésben a Kúria másik tanácsa Pfv.20.706/2023/10. számú határozatában precedensértékű határozatot hozott, amelyben a jelen perbelivel egyező tartalmú jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, és a keresetet elutasító elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[27] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, érdemben a jogerős ítélet helytálló indokaira hivatkozással. Megalapozatlannak tartotta az alperes által hivatkozott eljárási szabálysértést, kifejtve, hogy a keresetlevelében, az előkészítő irataiban és a tárgyaláson is többször hivatkozott a felhatalmazáson alapuló EU rendeletre. A Cstv. 37. § (3) bekezdésének megsértésével összefüggésben pedig azt hangsúlyozta, nem csupán a másodfokú bíróság állapította azt meg, hogy az alperes által vállalt biztosíték nem járulékos, hanem magából az alperes által kibocsátott jognyilatkozat tartalmából is egyértelműen ezt lehetett megállapítani.

A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa 4/2025. Jogegységi határozata

[28] A Kúria a felülvizsgálati eljárást a Gfv.30.219/2023/11. sorszámú határozatával felfüggesztette, és a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 32. § (1) bekezdés b) pontja alapján jogegységi eljárást kezdeményezett a felülvizsgálati kérelemben felvetett jogkérdésben.

[29] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a támogatási szerződésekhez kapcsolódó egyes biztosítékok jogi megítéléséről hozott 4/2025. Jogegységi határozatában (Jpe.IV.60.030/2024/13. szám; a továbbiakban: 4/2025. JEH) az alábbi kötelező jogértelmezést adta:

„Ha a pénzügyi vállalkozás által a 2014-2020. programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet alapján a polgári jogi szerződésnek minősülő támogatási szerződéshez kötődően a beruházási támogatásokhoz kapcsolódó előleg visszafizetésének biztosítékaként kiadott „Kezességvállaló nyilatkozat” az egységes működési kézikönyv 82. és 83.1. a) pontja alapján nem felel meg a Korm. rendelet 83. § (1) bekezdés a) pontja szerinti garanciavállaló nyilatkozatnak, de megfelel a 83. § (1) bekezdés d) pontja szerinti kezességnek, a jognyilatkozat kezességnek minősül. Erre a kezességre a speciális jogszabályok és a kezesi nyilatkozat által nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény kezességre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.”

A Kúria döntése és jogi indokai

[30] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem korlátai között vizsgálta, és azt jogszabálysértőnek találta.

[31] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében mind eljárási, mind anyagi jogi jogszabálysértésekre hivatkozott. Eljárási jogszabálysértésként a Pp. 370. § (1) bekezdésének a megsértését állította a Veszélyhelyzeti Korm. rendelet alkalmazhatóságával összefüggésben, mivel szerinte a felek egyike sem hivatkozott a felhatalmazáson alapuló EU rendelet és a végrehajtási EU rendelet jogerős ítéletben feltüntetett rendelkezéseire, így a másodfokú bíróság megsértette felülbírálati jogkörének korlátait.

[32] A Kúria a felhívott eljárási szabálysértést nem látta megállapíthatónak. Az elsőfokú bíróság ítélete [73] bekezdésében csak utalt arra, hogy a felperes a veszélyhelyzeti rendelkezésekre tekintettel érvényes kezességi szerződés esetén sem érvényesíthetett volna igényt az alperessel szemben a lehívás idején. A felperes a fellebbezése 24. pontjában az elsőfokú bíróságnak ezzel az utalásával szemben arra hivatkozott, hogy a veszélyhelyzeti rendelkezések megítélése során figyelemmel kell lenni a közvetlenül alkalmazandó uniós jogszabályok elsődlegességére, és ezek között a már a keresetlevelében is hivatkozott, a felhatalmazáson alapuló EU rendelet és a végrehajtási EU rendelet szabályozására, amelyek egyike sem ad felmentést a veszélyhelyzet idejére.

[33] A másodfokú bíróság a felperes fellebbezésében kért anyagi jogi felülbírálat keretében Pp. 369. § (3) bekezdés e) pontja alapján olyan kérdésben is határozhatott, amelyben az elsőfokú bíróság nem tárgyalt, illetve nem határozott. Ennek során az alperes fellebbezési ellenkérelmében hivatkozott Veszélyhelyzeti Korm. rendelet 17. §-át a felülbírálati jogkörének megsértése nélkül értelmezhetette az EU rendelet alapján.

[34] A megsértett jogszabályként megjelölt Alaptörvény 28. cikkével összefüggésben a Kúria a következőkre mutat rá. Az Alaptörvény R) cikk (1)-(2) bekezdéséből és a T) cikk (2)-(3) bekezdéséből következően az Alaptörvény a jogrendszer alapja, de nem jogszabály. A Kúriának a felülvizsgálati kérelemben megsértettként állított jogszabályi rendelkezéseket az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmeznie, azonban azt önállóan nem vizsgálhatja, hogy a jogerős ítélet sérti-e az Alaptörvény 28. cikkét, mert erre kizárólag az Alkotmánybíróság jogosult az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján. A Kúria ezért csak azt vizsgálta, hogy a másodfokú bíróság az Alaptörvény 28. cikkével összhangban értelmezte-e a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályi rendelkezéseket.

[35] A Kúria rögzíti, a felperes egymással eshetőleges viszonyban álló látszólagos keresethalmazatban terjesztette elő az alperes 321.831.961 forint és járulékaiban történő marasztalására irányuló keresetét. Az elsőfokú bíróság valamennyi, az elsődlegestől harmadlagosig terjedő kereseti kérelmet megalapozatlannak találva a felperes keresetét elutasította. A másodfokú bíróság az elsődleges, a Korm. rendeleten alapuló atipikus, sui generis kezesség jogcímére alapított kereset megalapozatlansága vonatkozásában egyetértett

az elsőfokú bíróság döntésével és annak indokaival, ugyanakkor a másodlagos, a Ptk. 6:431. §-án alapuló keresetnek helyt adott. Úgy ítélte meg, miután az alperes az alapjogviszony vizsgálata nélküli, a kedvezményezett kötelezettségétől független, feltétel nélküli kötelezettséget vállalt, jognyilatkozata – tartalma szerint – nem kezességnek, hanem a Ptk. rendelkezései alapján garanciavállalásnak minősül, függetlenül attól, hogy az alperes a közjogi normák alapján végezhetett-e ilyen tevékenységet. Ezért álláspontja szerint az alperes garanciavállaló nyilatkozatával a jogviszony érvényesen létrejött, amelyre alapítva a felperes megalapozottan érvényesítette az igényét. Az alperes felülvizsgálati kérelme alapján a felülvizsgálati eljárás tárgyát a másodfokú bíróság másodlagos keresetnek helytadó döntésének a jogszerűsége képezte.

[36] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának fentebb idézett, a bíróságokra kötelező elvi tartalommal meghozott 4/2025. Jogegységi határozata érdemben eldöntötte azt a kérdést, hogy a felperes keresetének a másodlagos jogcímen helytadó jogerős ítélet az alábbiak szerint jogszabálysértő.

[37] A másodfokú bíróság Ptk. 1:2. § (2) bekezdése, a polgári jogi viszonyoknak a Ptk.-val összhangban értelmezése alapján úgy ítélte meg, hogy a jognyilatkozatokat elsődlegesen nem a megnevezésük (a Korm. rendelet szóhasználata, a jogszabályi környezet, a nyilatkozat megjelölése, illetve az alperes tevékenységi engedélyében írtak) alapján, hanem a tartalmuk szerint kell minősíteni. Ezért a Ptk. rendelkezései alapján garanciavállalásként minősítette a perbeli nyilatkozatokat, függetlenül attól, hogy a közjogi normák alapján végezhetett-e ilyen tevékenységet az alperes, illetve vállalhatott-e ilyen formában biztosítékot.

[38] Ezzel szemben a 4/2025. JEH rámutatott, az idézett rendelkezés azt biztosítja, hogy a polgári jogi viszonyokra külön jogszabályokban meghatározott normák értelmezése és alkalmazása ne kerülhessen szembe a Ptk. céljával. A közjogi jellegű szabályok polgári jogi normatartalma (köztük pl. a szerződést megerősítő biztosítékok szabályai) polgári jogi rendelkezésnek minősülnek. Ezek olyan polgári jogi normák, amelyek Ptk.-val való összhangba hozása, az egyes rendelkezések együttes értelmezése és viszonyrendszere a Ptk. 1:2. §-ában írtakat szem előtt tartva kizárólag az általános-különös, a lex specialis derogat legi generali elve alapján oldhatók fel. Ebből következően a Korm. rendelet szabályai valódi speciális szabályok a Ptk.-hoz képest, amelyek nem szakíthatók el a Ptk.-tól, és nem is tehetők félre az alapján, hogy az ügylet polgári jogi minősítésére a Ptk. szerint kerülhet sor. Mindez azt jelenti, hogy a biztosítékok körében a Korm. rendelet szabályait kell alkalmazni az ott előírt jogosultsági feltételek, forma és tartalom szerint, a Ptk. rendelkezései pedig annyiban alkalmazhatók, amennyiben a felmerülő kérdést a speciális szabály nem rendezi {4/2025. JEH [81], [83]-[85] bekezdés}.

[39] A Korm. rendelet eleve nem engedélyezi a garanciavállalást a rendeleti szabályoknak meg nem felelő pénzügyi vállalkozások részére. A Korm. rendelet magánjogi szabályaiba ütköző jognyilatkozat érvénytelen, így a jognyilatkozat eltérő értelmezése nem merülhet fel {4/2025. JEH [91]-[92] bekezdés}.

[40] A JEH idézett megállapításaiból következik, hogy az alperes perbeli, a Korm. rendelet mellékletét képező egységes működési kézikönyv 83.1. a) pontjának nem megfelelő kötelezettségvállaló nyilatkozatai – a tartalom szerinti elbírálás elve alapján – nem tekinthetők a Ptk. 6:431. §-án alapján garanciavállaló nyilatkozatnak, és ekként a kizárólag a Ptk. rendelkezéseire tekintettel érvényes kötelezettségvállalásnak. A felperes keresetében

megjelölt másodlagos jogcím alapján ezért az alperes marasztalásának nem volt helye.

[41] A 4/2025. JEH által adott jogértelmezésből azonban nem csak az következik, hogy az alperes perbeli jognyilatkozatai nem minősülnek garanciavállalásnak, hanem az is, hogy amennyiben azok megfelelnek az egységes működési kézikönyv 83.1. d) pontja szerinti kezességnek, úgy azok kezességnek minősülnek, amelyre a speciális jogszabályok és a kezesi nyilatkozat által nem szabályozott kérdésekben a Ptk. kezességre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

[42] A Kúria rögzíti, jelen jogvitára négyrétegű jogi szabályozás irányadó. Az alapvető jogforrás (első szint) az Európai Parlament és a Tanács 1306/2013/EU rendelete (2013. december 17.) a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról és a 352/78/EGK, a 165/94/EK, a 2799/98/EK, a 814/2000/EK, az 1290/2005/EK és a 485/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (a továbbiakban: KAP rendelet). Ennek szabályait egészíti ki (második szint) a Bizottság 907/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelete (2014. március 11.) az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a kifizető ügynökségek és más szervek, a pénzgazdálkodás, a számlaelszámolás, a biztosítékok és az euro használata tekintetében történő kiegészítéséről (a továbbiakban: felhatalmazáson alapuló EU rendelet), és uniós végrehajtási szabálya a Bizottság 908/2014/EU végrehajtási rendelete (2014. augusztus 6.) az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a kifizető ügynökségek és más szervek, a pénzgazdálkodás, a számlaelszámolás, az ellenőrzési szabályok, a biztosítékok és az átláthatóság tekintetében történő alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról (a továbbiakban: végrehajtási rendelet). A harmadik szinten található a magyar szabályozás (témánk szempontjából elsősorban a Korm. rendelet), amely a KAP rendelet tagállami végrehajtási szabályai közé tartozik, és a negyedik szint – az ebben az összefüggésben csak háttérjogszabályként érvényesülő – Ptk..

[43] Az Alaptörvény E) cikk (3) bekezdése értelmében az Európai Unió joga – a (2) bekezdés keretei között – megállapíthat általánosan kötelező magatartási szabályt. Ezzel összhangban határoz meg az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 288. cikke kötelező jogforrásokat, amelyek közül a rendeletet úgy definiálja, hogy az általános hatállyal bír, teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

[44] A fenti fogalomból és a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából két következtetés levonható. Egyrészt az, hogy ha egy jogterület szabályozása az Alaptörvény E) cikk (3) bekezdésének megfelelően az Európai Unió hatáskörébe utalt, a megalkotott uniós rendelet tagállami intézkedések nélkül közvetlenül és kötelezően alkalmazandó a hatálya alá tartozó kérdésekben. Másrészt – habár a rendeleteket nem kell (és nem is lehetséges) a tagállami jogba ültetni – a tagállamok a rendelet végrehajtása érdekében intézkedéseket fogadhatnak el, ha azok nem akadályozzák annak közvetlen alkalmazását, ha azok nem rejtik el annak uniós jogi jellegét, és a rendelet rendelkezéseinek keretei között maradva a rendelet által biztosított mérlegelési jogkör gyakorlását képezik (2012. október 25-i Ketelä ítélet, C-592/11, EU:C:2012:673, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Azt mindig a szóban forgó rendelet releváns rendelkezései alapján szükséges eldönteni, hogy a rendelet célkitűzései által lehetővé tett tagállami végrehajtási intézkedések milyen elismert mérlegelési mozgástérbe illeszkednek (2012. október 25-i Ketelä ítélet, C-592/11, EU:C:2012:673, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[45] A Bíróság C-239/23. számú ítéletében (2024. október 17-i Anwander Güterverwaltung ítélet, C-239/23., EU:C:2024:888) vizsgálta a támogatások tagállami végrehajtási szabályainak terjedelmét. Az itt adott jogértelmezéséből levonható az az általános, jelen ügyben is irányadó következtetés, hogy ha a rendelet kimerítő jelleggel szabályoz, például felsorolja azokat a feltételeket, amelyek fennállása szükséges valamely jogintézmény megvalósulásához (például a támogatás odaítélésének feltételei körében), az ettől eltérő tagállami szabályozással (szigorúbb többletfeltételek meghatározása) a tagállami túllépi a mozgástere gyakorlásának határait. Ilyen esetben az uniós szabályokkal ellentétes, ha valamely tagállam szabályozása vagy közigazgatási gyakorlata kizárja az uniós jog által megfogalmazott jogintézmény érvényesülését azzal, hogy a tagállami végrehajtási szabályokban az unióshoz képest szigorúbb előírásokat fogalmaz meg. Ilyen, az uniós rendelet közvetlen alkalmazását akadályozó, a tagállami mérlegelési mozgástérrel túllépő szabályok nem alkalmazhatók. A perbeli esetre vonatkoztatva ezt az elvet megállapítható, hogy miután a KAP rendelet, a felhatalmazáson alapuló EU rendelet, illetve a végrehajtási EU rendelet a hatályuk alá tartozó támogatások folyósítási feltételeként kezességi nyilatkozatot ír elő, e speciális jogviszonyban a kezesség érvényes vállalásához a Ptk. szerinti szerződés kötésére nincs szükség.

[46] Ahogyan arra a 4/2025. JEH is rámutatott, az uniós jog fogalmait autonóm módon kell értelmezni. A felhatalmazáson alapuló EU rendelet különböző nyelvi verzióinak annyiban van jelentősége, hogy az uniós jog rendelkezéseit egységesen kell értelmezni és alkalmazni az Unió valamennyi nyelvén készült változatok figyelembevételével. A rendeleti szabályoknak megfelelő tartalommal, a tagállamok maguk alakítják ki azokat a biztosítékokra vonatkozó szabályokat, amelyek alapján – figyelemmel a felügyeleti rendszerükre és a polgári anyagi jogi szabályaikra is – egy biztosítékot elfogadhatónak tartanak {4/2025. JEH. [106] bekezdés}.

[47] Mindebből az is következik, hogy a Korm. rendelet egyes rendelkezéseinek nem tulajdonítható olyan tartalom, amely ellentétes lenne a KAP rendelettel, vagy a felhatalmazáson alapuló, illetve a végrehajtási rendelettel, egyrészt az EU rendeletek közvetlen alkalmazhatósága, másrészt maga a Korm. rendelet 202. §-ának a rendelkezései alapján, amely szerint a Korm. rendelet az Európai Unió jogának való megfelelés céljából többek között a fenti EU rendeletek végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg. Így, ha a többrétű szabályozás első két lépcsőjében vizsgálándó szabályok a kezesség tekintetében írásbeli nyilatkozat tételét írják elő, nem követelik meg a Ptk. szabályai szerinti szerződés létrejöttét, az uniós támogatás nyújtására vonatkozó támogatási szerződés biztosítékaként vállalt kezesség megítélése tekintetében – az elsőbbségi elv alapján – az uniós jogban (KAP rendeletben, felhatalmazási rendeletben és végrehajtási rendeletben) előírt tartalmi és formai követelmények vehetők csak figyelembe, mert a fentiek szerint ebben a körben a tagállami szabályozási mozgástér korlátozott, a megtett jognyilatkozat formája tekintetében pedig nincs észszerű indok sem a szigorúbb tagállami előírás alkalmazására.

[48] Az uniós jogrendben a tagállamok azon kötelezettsége, hogy az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 4. cikk (3) bekezdésének második albekezdése alapján az uniós jogból eredő kötelezettségek teljesítésének biztosítása érdekében valamennyi megfelelő általános vagy különös intézkedést megtegyenek, a tagállamok minden hatóságára vonatkozik, beleértve a hatáskörük keretén belül az igazságszolgáltatás szerveit is (2024. október 17-i MFEC ítélet, C-701/22, EU:C:2024:891, 33-34. pont; továbbá lásd ebben az értelemben: 2000. szeptember 26-i Engelbrecht ítélet, C-262/97, EU:C:2000:492, 38. pont; 2019. október

17–i Elektrozpredelenie Yug ítélet, C-31/18, EU:C:2019:868, 60. pont). Az EUMSZ 317. cikk értelmében a Bizottság az uniós költségvetést a tagállamokkal együttműködve hajtja végre, különösen a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvének tiszteletben tartásával. A hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvének megfelelően biztosítani kell, hogy a finanszírozásra kiválasztott támogatások összhangban álljanak az operatív programra alkalmazandó feltételekkel. Minderre figyelemmel Magyarország és az Európai Unió pénzügyi érdekeinek megfelelő védelme érdekében az az interpretáció összeegyeztethető mind az Alaptörvény E) cikk (3) bekezdésének szabályával, mind 4/2025. JEH jogértelmezésével, mind pedig a KAP rendelet, felhatalmazási rendelet és végrehajtási rendelet előírásaival, amely az uniós rendelet végrehajtásához nem követel meg a sajátos biztosíték (kezeség) vonatkozásában az uniós szabályokból nem következő többletfeltételt.

[49] A fenti okfejtés azért igaz az olyan jogi helyzetek megítélésére is, amelyben a felperes az uniós jogon alapuló igényét a Ptk.-ra alapítja, mert a Ptk. a magánjog alapkódexe, amit kifejez az 1:2. § (2) bekezdésében megjelenő úgynevezett québeci klauzula, amely szerint a polgári jogi viszonyokra vonatkozó jogszabályokat e törvénnyel összhangban kell értelmezni. Ha azonban a magánjogi szabályok egyben európai uniós jogterületre esnek, az Alaptörvény E) cikke alapján a Ptk. szabályait az uniós rendeletekkel együtt olvasva, az uniós rendeleteknek elsőbbséget biztosítva kell alkalmazni.

[50] A korábban írtak szerint a felperes a Pp. 173. § (2) bekezdése szerinti eshetőleges kereseti kérelmet terjesztett elő, amely esetben az egyes keresetek létezése egymástól függ, mert a felperes feltételelesen, az elsődlegesen kért keresetének alaptalansága esetére terjeszt elő másik (másodlagos) vagy további (harmadlagos stb.) kereseteket. A Pp. 342. § (4) bekezdés szerint a bíróság az egymással eshetőleges viszonyban álló keresetekről csak azok előterjesztett sorrendjében dönthet. Az e rendelkezéshez fűzött jogalkotói indokolás szerint a bíróság e körben sem sértheti meg a fél rendelkezési jogát, a sorrendet mellőzve nem hozhat sem részítéletet, sem ítéletet. A felperes csak a sorrendben előbb megjelölt keresetének elutasítása esetén kéri a további keresete(i) elbírálását, és az előterjesztett keresetei közül csak az egyiknek megfelelő ítéleti rendelkezést kér. Ha a sorrendben előrébb álló kereset alaposnak bizonyul, a további keresetek elbírálása és arról ítéleti rendelkezés nem szükséges, amiből az is következik, hogy csak abban az esetben kell (lehet) a bíróságnak áttérnie a sorrendben következő kereseti kérelem vizsgálatára, ha a sorrendben megelőzőt alaptalannak találta.

[51] Az adott ügyben ennek megfelelően járt el az elsőfokú bíróság, azonban a másodfokú bíróság annak ellenére, hogy a másodlagos keresetet megalapozottnak találta, érdemben (valójában csak utalásszerűen, de) állást foglalt a harmadlagos kereseti kérelem tárgyában is. Utóbbi azonban az érdemi döntés korlátait megállapító Pp. 342. § (4) bekezdése alapján nem vehető figyelembe, mivel annak megalapozottságáról vagy megalapozatlanságáról a másodfokú bíróság csak abban az esetben dönthetett volna, ha a megelőző valamennyi eshetőleges kérelmet alaptalannak találja. Ezért a harmadlagos kereseti kérelemben megjelölt jogalap vonatkozásában a felülbírálatra alkalmas jogerős döntés még született.

[52] A Pp. 424. § (3) bekezdése szerint, ha a határozat az ügy érdemére kiható módon jogszabálysértő, illetve jogkérdésben eltér a Kúria hivatkozott, közzétett határozatától, a Kúria a határozatot egészben vagy részben hatályon kívül helyezi, és a jogszabályoknak megfelelő új határozatot hoz, egyébként az ügyben eljáró első- vagy másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja. Annak eldöntéséhez, hogy a felülvizsgálati eljárásban hozható-e a jogszabályoknak megfelelő új, érdemi határozat, a Kúriának vizsgálnia

kellett az alperes felülvizsgálati kérelmében is fenntartott, valamennyi eshetőleg keresettel szemben előterjesztett, a Veszélyhelyzeti Korm. rendelet 17. §-ára alapított jogi álláspontját, mert annak megalapozottsága önmagában kizárja, kizárná a felperes harmadlagos kereseti kérelmének a teljesítését.

[53] A Kúria azonban e körben maradéktalanul egyetértett a jogerős ítéletben kifejtett, a Veszélyhelyzeti Korm. rendelet 1. §-ából levezetett azon megállapításával, miszerint az abban meghatározott, a Korm. rendeletről való eltéréseket, rendkívüli szabályokat a jogalkotó átmeneti jelleggel kívánta bevezetni, amelynek célja a gazdasági szereplők helyzetének a veszélyhelyzet fennállásának idejére történő megkönnyítése, és nem azon biztosítékok végleges érvényesíthetőségének a megszüntetése volt, amelyek lejáratí időpontja a veszélyhelyzet fennállása alatt bekövetkezett. Ez az értelmezés következik a felülvizsgálati kérelemben – bár más összefüggésben – felhívott Alaptörvény 28. cikkéből is, amely szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

[54] A Kúria abban is egyetértett a másodfokú bírósággal, hogy a Veszélyhelyzeti Korm. rendelet 17. §-a alperes álláspontjának megfelelő értelmezése a jogerős ítéletben hivatkozott kötelező uniós rendelkezésekbe ütköző módon sértene a biztosítékok visszatartására és feloldására vonatkozó egységes szabályokat. Ilyen értelmezés pedig a korábban kifejtettek szerint nem tulajdonítható az éppen ezen EU rendeletek végrehajtását szolgáló Korm. rendeletnek, így az e kormányrendelet veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról hozott, tehát lényegében az azt módosító Veszélyhelyzeti Korm. rendeletnek sem.

[55] Szemben az alperes álláspontjával, amely szerint „a biztosíték megszűnését nem a jogszabály eredményezte, így annak feloldása sem állapítható meg, hanem az azért szűnt meg, mert a vállalt határidő lejárt, függetlenül attól, hogy veszélyhelyzet volt-e vagy sem”, a biztosíték megszűnését nem a vállalt határidő „veszélyhelyzettől független” lejártá, hanem maga a veszélyhelyzeti jogszabály eredményezné azáltal, ha a veszélyhelyzet ideje alatt az abban írt határidőben lehívott biztosíték a veszélyhelyzetre tekintettel, annak megszűnését követően a kötelezettségvállalás lejártára hivatkozással lenne megtagadható.

[56] Miután a Veszélyhelyzeti Korm. rendelet 17. §-a a fentiek szerint nem alapozza meg az alperes fizetési kötelezettség alóli mentesülését, és a felperes harmadlagos kereseti kérelme vonatkozásában a felülvizsgálati eljárásban nem állnak fenn az érdemi határozat meghozatalának a feltételei, a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[57] Az új eljárásban a másodfokú bíróságnak érdemben kell vizsgálnia a felperes harmadlagos, kezességre alapított kereseti kérelmének a megalapozottságát, amelynek elbírálása során figyelembe kell vennie a Bszi. 24. § (1) bekezdés c) pontja szerint kötelező 4/2025. JEH és abban kifejtettek alapján a Ptk.-hoz képest lex specialis-nak minősülő hazai és uniós jogszabályi rendelkezéseket. Abban az esetben, ha mindennek eredményeként azt állapítja meg, hogy az alperes részéről érvényes kezességvállalás történt, ki kell térnie arra is,

hogy a perbeli kezességi jogviszonyra tekintettel – az alperes védekezése szerint – bekövetkezett-e az alperessel szembeni jogvesztés a Cstv. 37. § (3) bekezdése alapján.

[58] A Kúria a peres felek felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét a Pp. 424. § (4) bekezdése alapján csak megállapította, annak viseléséről az érdemi határozatot hozó bíróság dönt. Annak összegét a peres felek felszámításának megfelelően a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján, áfát tartalmazó összegben határozta meg azzal, hogy az alperes oldalán figyelembe vette az általa előlegezett 3.500.000 forint felülvizsgálati eljárási illeték összegét is.

[59] A végzés ellen a felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

[60] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Alkalmazott jogszabályok és joggyakorlat

[61] 2016. évi CXXX. törvény 173. § (2) bekezdés, 342. § (4) bekezdés

[62] 2013. évi V. törvény 6:431. § (1) bekezdés

[63] 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet i. számú melléklet 82., a 83.1. a), a 89.1., a 89.2. pont

[64] 551/2020. (XII. 2.) Korm. rendelet 17. §

[65] 1306/2013/EU rendelet, 907/2014/EU rendelet, 908/2014/EU rendelet

[66] 4/2025. JEH

A döntés elvi tartalma

[67] Ha a pénzügyi vállalkozás által a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet alapján a polgári jogi szerződésnek minősülő támogatási szerződéshez kötődően a beruházási támogatásokhoz kapcsolódó előleg visszafizetésének biztosítékeként kiadott „Kezességvállaló nyilatkozat” az egységes működési kézikönyv 82. és 83.1. a) pontja alapján nem felel meg a Korm. rendelet 83. § (1) bekezdés a) pontja szerinti garanciavállaló nyilatkozatnak, de megfelel a 83. § (1)

bekezdés d) pontja szerinti kezességnek, a jognyilatkozat kezességnek minősül. Erre a kezességre speciális (uniós és magyar) jogszabályok vonatkoznak és a Ptk. kezességre vonatkozó rendelkezéseit csak a speciális jogszabályok által nem szabályozott kérdésekben lehet alkalmazni.

[68] A veszélyhelyzetre vonatkozó rendkívüli szabályokat a jogalkotó átmeneti jelleggel kívánta bevezetni, amelynek célja a gazdasági szereplők helyzetének a veszélyhelyzet fennállásának idejére történő megkönnyítése, és nem azon biztosítékok végleges érvényesíthetőségének a megszüntetése volt, amelyek lejáratí időpontja a veszélyhelyzet fennállása alatt bekövetkezett.

[69] A bíróság az egymással eshetőleges viszonyban álló keresetekről csak azok előterjesztett sorrendjében dönthet.

Budapest, 2025. július 2.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró, Dr. Farkas Antónia s.k. bíró, Dr. Madarász Anna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

S.K.

bírósági ügyintéző